

Handläggare
Per Alstergren
Professor, överläkare, dekan
Odontologiska fakulteten
per.alstergren@mau.se

Yttrande över remissen ”Ökad kontroll över tandvårdssektorn” (SOU 2023:82)

Malmö universitet (Mau) tackar för möjligheten att lämna ett yttrande över rubricerad remiss.

Sammanfattning

Mau är över lag positiv till utredningens förslag om stärkt kontroll över den privata tandvårdssektorn för en mer patientsäker tandvård och för att förhindra att oseriösa aktörer missbrukar det statliga tandvårdsstödet. Ett minskat förtroende för privattandvården till följd av brister i vården och fusk med tandvårdsstödet kan medföra ett minskat förtroende för hela branschen. Vi vill framhålla att det är viktigt att möjligheten att bedriva privat tandvård inte försvåras i så hög grad att seriösa tandvårdsgivare avstår från att etablera sig. Både Folktandvården och privattandvården behövs för en tillgänglig tandvård.

Samtidigt har Mau betänkligheter över delar i förslaget som kan komma att påverka barn- och ungdomstandvården.

4.4.1 Allmänt om utbetalning och kontroll av regionalt tandvårdsstöd och 4.4.3 Felaktigt utbetalt regionalt tandvårdsstöd – orsaker och omfattning

Mau anser att det är olyckligt att utredningen bortser från att det förekommer felaktiga utbetalningar av medel för barn- och ungdomstandvård och att det här finns anledning att se över kontrollen av dessa medel, som uppgår till avsevärda summor totalt i Sverige.

Utredningen diskuterar väldigt kort att LOV kan vara ett bekymmer och att man särskilt måste granska sökande under LOV processen. Samtidigt diskuteras även att en mycket stor del av tandvårdsekonomin rör regionfinansierad tandvård.

Mau anser att det är viktigt att utredningen kräver ökad kontroll av utbetalningar även för barn- och ungdomstandvård för att, förutom att stävja bedrägeri inom vården, även tillse att kvalitet, omfattning och tillgänglighet av vård blir på den nivå som ska kunna förväntas. Ett välfärdsbrott kan ju också vara underlåtenhet att utföra vård som man uppbär ersättning för och regionerna bör därför ha en skyldighet att granska även den barntandvård man betalar för. Det är trots allt

nästan en miljard kronor per år som ska komma ca 20% av befolkningen tillgodo. Ingen av landets regioner förefaller ha något system för att följa upp att barntandvård levereras enligt avtal. Ersättningssystem riskerar alltid att påverka den vård som ges. Barntandvårdens kapiteringsersättning gör att stora vårdbehov hos barn blir kostsamma för den enskilda mottagningen. Samtidigt kan specialiserad barntandvård i regioner som infört LOV styckedebitera vård och även skriva avtal med vårdbolag för anestesi vid narkostandvård. Här finns risk att ersättningssystemen påverkar den vård som ges.

Mau stödjer utredningens text att:

Regionernas verksamhet enligt tandvårdslagen ska omfattas av lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

Utredningen föreslår att regionerna ska åläggas underrättelseskyldighet enligt lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och att regionalt ekonomiskt stöd ska omfattas av denna lag. Regionernas underrättelseskyldighet ska endast gälla vid utförande av uppgifter enligt tandvårdslagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

8.1.1 Tillståndsplikt för privat tandvårdsverksamhet

Socialstyrelsens prövning när tandläkare ansöker om legitimation är en garant för en viss kvalitet på den vård som de kommer att utföra. Då det dessvärre finns tandvårdsgivare som på olika sätt brister när det gäller kvalitet och patientsäkerhet instämmer vi i behovet av tillståndsplikt från IVO för att bedriva privat tandvård. Mau anser att det även är viktigt med fortsatt tillsyn av IVO och att IVO får tillräckligt med resurser för dessa uppdrag.

8.1.4 IVO ska få ta ut en avgift för ansökan om tillstånd

Mau instämmer i förslaget om avgift för ansökningar om tillstånd för privat tandvårdsverksamhet då det ligger i linje med kravet på avgift för ansökningar om tillstånd för verksamheter enligt LSS och SoL samt att det kan vara en tröskel för oseriösa aktörer att ha flera verksamheter.

8.3.2 Statligt tandvårdsstöd ska som huvudregel inte få betalas ut om behandlaren saknar legitimation

Mau instämmer i kravet på att tandvård ska utföras av legitimerad behandlare och att delegering till icke legitimerad personal ska göras enligt gällande regelverk för att tandvårdsstöd ska utbetalas då kravet bidrar till en god patientsäkerhet.

8.3.6 Patientens medverkan

Mau kan se svårigheter med utredningens förslag att Försäkringskassan bör be patienter bekräfta utförd tandvård för att minska fusk med det statliga tandvårdsstödet. Enligt förslaget ska patienter kontaktas på Försäkringskassans e-tjänst Mina sidor. Alla patienter har inte tillgång till internet, vilket medför att utskick om utförd tandvård även bör komma med vanlig post. Det är dessutom inte säkert att patienter reagerar på felaktigheter eller kan komma ihåg eller redogöra för vilka ingrepp/åtgärder som faktiskt utförts. Patienters medverkan bör ses som ett komplement till övrig kontroll för att stärka misstanke om fusk, men resurserna bör i första hand läggas på andra kontrollfunktioner.